



Stuðningur við kennara fyrir EININGU 2: VIÐBÚNAÐUR OG VIÐBRÖGÐ VIÐ HAMFÖRUM Á ALMANNAFÆRI OG Á STÓRUM SAMKOMUSTÖÐUM

ÞJÁLFUNARLOTA 10: Nauðsynleg færni til að bregðast við neyðarástandi á almannafæri og á stórum samkomustöðum

Höfundur: [Denizli İl Afet ve Acil Durum Müdürlüğü(AFAD)/ VETREADY Project Partnership]

Verkefnisnúmer: 2024-1-ES01-KA220-VET-000257287



**Co-funded by
the European Union**

Þetta verkefni er styrkt af Evrópusambandinu. Þær skoðanir og þau viðhorf sem koma hér fram eru þó eingöngu á ábyrgð höfunda og endurspeгла ekki endilega sjónarmið Evrópusambandsins eða Servicio Español para la Internacionalización de la Educación (SEPIE). Hvorki Evrópusambandið né styrkveitendur bera ábyrgð á innihaldi verkefnisins.



Yfirlit yfir leiðsögn fyrir kennara

Þessi glærupakki fyrir kennara er ætlaður sem stuðningur við þjálfunarlotuna ***Að Nauðsynleg færni til að bregðast við neyðarástandi á almannafæri og á stórum samkomustöðum*** og veitir hann markvissar leiðbeiningar til að styðja við árangursríka framkvæmd þjálfunarlotunnar.

Markmiðið er að styðja kennara við að:

- Skilja **helstu markmið** þessarar þjálfunarlotu innan einingarinnar
- Beita **viðeigandi kennsluaðferðum og verkfærum** til að virkja nemendur í starfs- og verknámi, endurmenntun og innflytjendasamfélögum
- Stýra **verkefnum** af öryggi, hvetja nemendur til íhugunar og styðja við að þekkingin festist í sessi
- Aðlagja framkvæmd lotunnar að **ólíkum kennsluformum** (staðnám, fjarnám, blandað nám) og ólíkum þörfum nemenda

Athugið: Að ljúka þessari þjálfunarlotu og tilheyrandi fjölvalsprófi stuðlar að faglegri þróun kennara og getur leitt til viðurkenningu.

Námsefni þessarar þjálfunarlotu

- Tilgangur þjálfunarlotunnar
- Markmið þjálfunarlotunnar
- Inngangur: Hvað felst í nauðsynlegri færni til að bregðast við neyðarástandi?
- Lykilhugtök
- Að skilja mikilvægi lotunnar
- Hvetjandi aðgerðir og fyrirmyndir
- Af hverju þessi þjálfunarlota skiptir máli
- Náttúruhamfarir
- Jarðskjálftar
- Eldsvoðar
- Flóðbylgjur
- Staldráðu við og veltu fyrir þér
- Tæknilegar / iðnaðarhamfarir
- Samgönguslys eða slys af völdum innviða
- Staldráðu við og veltu fyrir þér
- Lífs- og heilsutengdar hamfarir í samhengi nauðsynlegra lífsbjargandi færni fyrir almennings- og stóra samkomustaði
- Heimsfaraldrar og smitsjúkdómar
- Matareitrun
- Staldráðu við og veltu fyrir þér
- Hvetjandi aðgerðir og fyrirmyndir
- Til frekari skoðunar

Tillögur að kennsluaðferðum og verkfærum

Kennsluaðferð 1: Nám byggt á atburðarás

Nám sem er byggt á mögulegum atburðarásum gefur nemendum tækifæri til að íhuga og móta lausnir út frá raunhæfum atburðum. Með þessari aðferð þróa einstaklingar færni í ákvarðanatöku, vandamálalausn, teymisvinnu og samskiptum í krísuaðstæðum. Þeir byggja einnig upp samkennd og ábyrgðartilfinningu og styrkja áður lærða þekkingu með hagnýtri beitingu. Áhættuvitund eykst, forvarnarhegðun styrkist og nemendum verða andlegar betur undirbúnir fyrir hamfarir og neyðartilvik.

Dæmi um framkvæmd:

Til dæmis getur umræða byggð á atburðarás um jarðskjálfta eða troðning á leikvangi hjálpað nemendum að læra örugga hegðun á almannafæri. Slík umræði kennir nemendur hvernig nýta má útgönguleiðir, halda ró, aðstoða aðra og beita réttum rýmingaraðferðum. Þannig öðlast nemendur ekki aðeins fræðilega þekkingu, heldur læra þeir einnig að beita nauðsynlegri færni ef hamfarir eiga sér stað á almannafæri.

Tillögur að kennsluaðferðum og verkfærum

Kennsluaðferð 2: Nám sem miðar að því að leysa vandamál

Þar sem námið byggir á raunhæfum atburðarásum læra nemendum um hvað skal gera í neyðaraðstæðum á almannafæri, svo sem vegna jarðskjálfta, eldsvoða, sprenginga, samgönguslysa eða efnaleki. Námsaðferðin þróar getu nemenda til að framkvæma áhættugreiningu, forgangsraða, taka ákvarðanir og móta valkosti við streitu og breytilegar aðstæður. Hamfarir og neyðartilvik á almannafæri krefjast samstilltra aðgerða; þar sem að takast á við neyð í þéttum mannfjölda krefst teymisvinnu og samvinnu, og styrkir námið nemendur á þessum sviðum.

Dæmi um framkvæmd:

Til dæmis er hægt að vinna með atburðarás þar sem nemandi sem bíður á neðanjarðarlestarstöð verður vitni að árekstri tveggja lesta. Í slíkri neyð er gert ráð fyrir að viðkomandi meti áhættu, tryggi fyrst öryggi á vettvangi og aðstoði síðan þá sem verða fyrir áhrifum slyssins. Í þessu samhengi koma færniþættir á borð við áhættugreiningu, forgangsröðun og samvinnu skýrt fram.

Tillögur að kennsluaðferðum og verkfærum

Kennsluaðferð 3: Umræður og spurningar/svör

Umræður og spurningar/svör sem kennsluaðferð ættu að hvetja nemendur til að íhuga og greina aðstæður þegar þeir verða fyrir hamförum í almenningsrými. Umræður hvetja nemendur til að gerast virkir þátttakendur í sínu samfélagi. Þannig skilja nemendur efnið einnig betur. Spurningar til íhugunar hjálpa nemendum að greina aðstæður og taka upplýstar ákvarðanir. Nemendur átta sig á mikilvægi þess að vernda ekki aðeins sjálfa sig heldur einnig aðra í neyð.

Dæmi um framkvæmd: Ræddu við nemendur atburðarás þar sem þeir finna reyk í herberginu seint um nótt á hóteli þar sem þeir dvelja, og stuttu síðar fyllist gangurinn allur af þykkum reyk. Hvetjið þá til að hugsa um hvað þeir ættu að gera í slíkum aðstæðum og virkjaðu þátttöku með því að spyrja markvissra spurninga.

Ráð til að virkja nemendur

Notaðu raunveruleg dæmi úr daglegu lífi.

Byrjaðu á stuttum, sjónrænum dæmum úr staðbundnum eða kunnuglegum atburðum (t.d. troðning í almenningsskýrslum, að lenda í hamförum á meðan horft er á kvikmynd í bíó eða skelfing í kjölfar staðbundins efnaleka). Þetta gerir efnið áþreifanlegt — sérstaklega fyrir nemendur úr innflytjendasamfélögum sem kunna að búa við ólíkt umhverfi.

Stuðlaðu að inngildandi umræðu.

Notaðu í upphafi einfalt og ótæknilegt mál. Leyfðu hópavinnu á því tungumáli sem nemendur kjósa og hvettu til útskýringa jafningja. Fyrir nemendur úr innflytjendasamfélögum getur verið gagnlegt að útvega lykilhugtök eða setningar á fleiri en einu tungumáli þegar mögulegt er. Forðastu dæmandi spurningar; spurðu frekar: „Hvaða valkostir voru í boði í þessum aðstæðum?“ — þannig helst umræðan opin og án ásakana.

Jafnvægi milli rökvísi og samkenndar.

Sameinaðu greiningaraðferðir (að hvetja til greiningarhugsunar undir skelfingu og streitu sem getur skapast í þéttum mannfjölda) og tilfinningalega ígrundun („Hvernig myndi mér líða í neyðaraðstæðum í mannþröng?“). Þetta styður þörf þeirra fullorðinna sem eru í endurmenntun fyrir skýra uppbyggingu og eykur þátttöku nemenda í starfs- og verknámi.

Aðlögunarleiðir

Staðnám

- Nemendur taka þátt í stöðvum sem einkennast af mismunandi atburðarásum: jarðskjálfti í verslunarmiðstöð, troðningur á tónleikum, eldsvoði á hóteli o.s.frv..
- Unnið er í litlum hópum til að útskýra mikilvægi þess að halda ró og leiðbeina nemendum um hvernig greining aðstæðna verndar gegn áhættum.
- Kennari stýrir umræðunni, veitir leiðsögn og gefur viðvaranir til að koma í veg fyrir að aðstæðurnar versni.
- **Efni/búnaður: prentuð atburðarkort, gátlistar, skjávarpi fyrir sjónræn dæmi.**

Fjarnám

- Nemendur horfa á stutt myndbönd sem sýna hamfarir/neyð á almannafæri (t.d. minniháttar bruna í eldhúsi eða rafmagnsleysi í sóttkví).
- Eftir hvert myndband er hafin umræða um hver rétt viðbrögð ættu að vera í slíkum aðstæðum til að lifa af eða verða fyrir sem minnstum áhrifum.
- Kennari veitir endurgjöf.
- **Verkfæri: Zoom + skjádeiling, sameiginlegur töfluveggur (Padlet eða Miro), glærur með umræðukeikjum.**

Helstu ESCO-færniþættir sem fjallað er um í þessari þjálfunarlotu

Markviss þverfagleg ESCO-færni í floknum T2.–T2-3.: hugsunarhæfni og hæfniþættir – að takast á við vandamál

Viðhalda viðnámsþrótti

Æft með: „Staldrðu við og veltu fyrir þér“-glærum með atburðarásum sem geta átt sér stað á almannafæri (t.d. hótélbruni, gasleki eða troðningur á leikvangi).

Kennarar leggja áherslu á þessa færni með því að:

Hvetja til þess að haldið sé ró og yfirvegundir álafi.

Skapa vettvang fyrir umræðu um hvernig takast megir á við vandamál þegar óvissa ríkir í neyðaraðstæðum sem geta komið upp á almannafæri.

Stuðla að vandamálalausn

Æft með: Umræðum sem eru byggðar á atburðarás, þar sem fjallað er um hvað skal gera í neyðaraðstæðum (t.d. að halda ró og forðast troðning þegar allir leita að neyðarútgöngum, og að greina hvaða afleiddar áhættur kunna að vera til staðar eftir slys).

Kennarar leggja áherslu á þessa færni með því að:

Greina vandamál (afleiddar áhættur) og leysa vandamál (tryggja eigið öryggi og aðstoða aðra)



Takast á við óvissu

Æft með: Glærum sem fjalla um ófyrirséðar aðstæður á almannafæri (t.d. sprengingar, skemmdir á almenningssvæðum eða einangrun í heimsfaraldri).

Kennarar leggja áherslu á þessa færni með því að:

Stýra hópumræðum um tilfinningaviðbrögð og bjargráð.

Hvetja til samanburðar á ólíkum tegundum neyðaraðstæðna í almenningssýmum og óvissum niðurstöðum þeirra.

Taka ígrundaðar ákvarðanir

Æft með: Glærum sem kynna tilteknar tegundir neyðaraðstæðna á almannafæri (t.d. minniháttar efnaslys, gasleka eða matarmengun), þar sem nemendur móta og meta viðbragðsáætlanir.

Kennarar leggja áherslu á þessa færni með því að:

Skipuleggja leiðbeindar hópumræður þar sem valdar aðgerðir eru rökstuddar á rökrænan hátt.



Co-funded by
the European Union

Leiðbeiningar vegna námsmats

Undir lok þessarar þjálfunarlotu ljúka þátttakendur 10 spurninga fjölvalsprófi sem er ætlað að meta skilning þeirra á lykilhugtökum sem farið var yfir í lotunni.

Aðrar matsaðferðir:

1. Ákvarðanatökuaðferðir í krísu

Hvernig virkar þessi aðferð: 3–4 stuttar og mögulegar atburðarásir sem geta átt sér stað á almannafæri eru lagðar fram (t.d. eldsvoði á hótélherbergi, gasleki eða troðningur eftir jarðskjálfta). Spurt er: Hvað myndir þú gera í slíkum aðstæðum?

2. Áskorun: Bjargráðaáætlun

Hvernig virkar þessi aðferð: Eftir stutt myndband eða kynningu á atburðarás búa nemendur til bjargráðaáætlun og tilgreina aðgerðir til að halda ró, draga úr kvíða og tryggja öryggi.

Hvað sýnir þessi aðferð: Hún metur getu nemenda til að vinna úr upplýsingum, sjá fyrir sér andlegar þarfir aðra og beita aðferðum til að styrkja viðnámsþrótt í hamförum á almannafæri.

Viðbótarefni til stuðnings

- FEMA – National Preparedness

Tengill : <https://www.fema.gov/emergency-managers/national-preparedness>

- CDC – Emergency Preparedness and Response

Tengill : <https://www.cdc.gov/emergency/index.html>

- Emergency Preparedness Resources (NNLM)

Tengill : <https://www.nlm.gov/guides/emergency-and-disaster-resources>

Heimildir

- **Erokhin, D. (2024).** Understanding human behavior response to disasters. *Oxford Research Encyclopedia of Natural Hazard Science*.
- **Ning, N., et al. (2021).** Factors associated with individual emergency preparedness behaviors: A cross-sectional survey among the public in three Chinese provinces. *BMC Public Health*, 21(1), 1–10
- **European Skills, Competences, Qualifications and Occupations (ESCO).** (n.d.). *ESCO classification portal*. European Commission. <https://esco.ec.europa.eu/en/classification>
- **Hinata, S. (2024).** Communicating with the public in emergencies. *Journal of Emergency Management*, 22(4), 273–280.

SAMSTARFSAÐILAR



<https://ied.eu/>



<https://denizli.afad.gov.tr/>



<https://neotalentway.com/>



<https://www.eva93.lv/>



<https://ngo-nfe4y.com.ua/en>



<https://vonhope.is/>

Gangi ykkur vel með VET-READY
EINING 2: VIÐBÚNAÐUR OG VIÐBRÖGÐ VIÐ HAMFÖRUM Á
ALMANNAFÆRI OG Á STÓRUM SAMKOMUSTÖÐUM

Þjálfunarlota 10: Nauðsynleg færni til að bregðast við
neyðarástandi á almannafæri og á stórum samkomustöðum

FYLGDU OKKUR



<https://vetready.eu/>